

OSP IN OSAPSKA STENA NARAVNA BISERA, POMEMBNA ZA SLOVENSKO PLEZANJE

Ob nedavnem grobem posegu plezalcev v jami Grad pri vasi Osp, o katerem je poročala Primorska kronika (TV Slovenija, 3. 1. 2014), smo bili v Planinski zvezi Slovenije zgroženi. V PZS se namreč zavedamo problematike v tej dolini in si močno prizadevamo k ureditvi le-te, tudi s pomočjo plezalcev ter lokalne skupnosti in Mestne občine Koper.

Pomen: Osapska stena je markantna polkrožna previsna stena, ki je nastala kot posledica udara nekdanjega jamskega stropa je zaščitni znak Ospa, ene izmed najstarejših vasic na Slovenskem. V času turških vpadov je nudila zaščito prebivalcem, dandanes pa predstavlja izjemen plezalni poligon. Ugodna primorska klima omogoča plezanje preko celega leta, prav zaradi ugodne klime in velikega nabora raznolikih smeri vseh težavnosti, se lahko Osp postavi v sam vrh slovenske plezalne ponudbe. Odličnost skale, giblje se od ostre in blazinicam neprijazne pa vse do zasiganih kapnikov s super oprimki, nudi veliko veselja ljubiteljem vertikale, zato ni čudno, da privablja plezalce iz ožje in širše okolice, pa tudi sveta.

Zgodovinski oris: Plezalno območje sten Ospa in Mišje peči ima za seboj **dolgoletno tradicijo in zgodovinski pomen** za razvoj plezanja v Sloveniji. Plezalci sem zahajajo že več kot trideset let. Osp sodi med najstarejša slovenska plezališča, zaradi kvalitetnih smeri in mediteranske klime pa se v evropskem merilu te stene že desetletja uvrščajo med 'top 10' evropskih plezalnih destinacij. Od leta 1977, ko so v Ospu nastale prve smeri, je število plezalcev dramatično naraslo, prosto plezanje pa se je razvilo v enega hitreje rastočih sodobnih športov. Najprej so stene sem privabljal alpiniste, predvsem v veliko steno Ospa, kjer so plezali predvsem s pomočjo tehničnih pripomočkov. Prosta ponovitev Magične gobe (naveze Tadej Slabe–Srečo Rehberger) leta 1986 je bila nedvomno prelomnica, ki je dolino predstavila tudi širši slovenski javnosti. Nacionalna televizija je prosto ponovitev Magične gobe namreč prenašala v živo. Plezalcem pa je ta prosta ponovitev pomenila prelomnico, saj je naveza dokazala, da se da plezati tudi previse in prosto (brez tehničnih pripomočkov) ponavljati smeri, ki so do tedaj predstavljale meje tehničnega plezanja. Osp velja tudi za začetek državnega prvenstva v športnem plezanju, saj je leta 1988 v stenah za vasjo potekalo prvo državno prvenstvo v športnem plezanju. Osapska stena in dolina je pomembna tudi sicer za razvoj slovenskega plezanja, saj so smeri v previsih Mišje peči pomenile tudi nesluten razvoj in zagon za slovensko plezanje, ki je kmalu potegnilo za seboj tudi svetovne plezalske velesile. Tadej Slabe je namreč v začetku devetdesetih s smerjo Za staro kolo in majhnega psa (8c+) privabil tudi najboljše plezalce s celega sveta.

Problematika: Z razmahom športnega plezanja v dolini se je zelo povečalo tudi število obiskovalcev – plezalcev v steni Ospa in dolini. Žal je tako razvoj prinesel s seboj tudi določene težave in probleme, ki se jih v Planinski zvezi Slovenije močno zavedamo. Problematika zajema predvsem težave s parkiranjem, sanitarijami, kampiranjem na divje in odvrženimi smetmi. Ob lepih vikendih Osp in Črni Kal obišče po nekaj sto plezalcev, praviloma jih je 20–30 % iz tujine. Ob velikonočnih, prvomajskih in jesenskih šolskih počitnicah pa zaradi povečanega obiska tujcev in premajhnih zmogljivosti podporne turistične infrastrukture, predvsem urejenih parkirišč in namestitvenih zmogljivosti, stanje postaja nevzdržno.

Prizadevanje Planinske zveze Slovenije in reševanje problematike: PZS močno obsoja dejanja, ki so se zgodila v jami Grad. Grob poseg v jami Grad ni bil izveden v okviru nobene od aktivnosti v organizaciji PZS. V prispevku Primorske kronike, TV Slovenija, pa ni bilo v celoti predstavljeno stališče PZS, in sicer smo s podano izjavo želeli poudariti, da v Sloveniji ne obstaja zakonodaja, ki bi določala pravila za nadelavo novih plezalnih smeri v plezališčih in da PZS nima nobenih pristojnosti določati, kdo lahko nadeluje plezalne smeri. Si pa PZS prizadeva, da se ustrezno zakonsko uredijo vzpostavitev, vzdrževanje, evidence in pogoji ter način skrbništva za urejena športna plezališča v naravi. Zavedamo se tudi, da je potrebno v plezališčih na zaščitnih območjih opremljanje plezalnih smeri izvajati še posebej skrbno in v dogovoru s pristojnimi organizacijami.

Za ureditev razmer za plezalcev v Ospu si PZS prizadeva že precej časa. Od začetka decembra 2013 PZS pa v sodelovanju z Mestno občino Koper pripravlja tudi sestanek na temo ureditve razmer za plezalce v Ospu. Sestanek je načrtovan za mesec januar 2014 in na ta sestanek nameravamo povabiti čim več pristojnih, predvsem pa predstavnikov lastnikov zemljišč in prebivalcev Ospa.

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE | ALPINE ASSOCIATION OF SLOVENIA

Dvorakova 9
SI-1000 Ljubljana
Slovenija
p. p. 214

T +386 (0)1 43 45 680 ID DDV SI62316133
F +386 (0)1 43 45 691 TRR 05100-8010489572
E info@pzs.si
W www.pzs.si

PZS si kot organizacija s svojimi komisijami, društvi in tudi člani posamezniki prizadeva za varstvo narave, kar je ena temeljnih nalog naše planinske organizacije. Med drugim smo že pred več kot 25 leti začeli akcijo Odnosimo smeti s seboj v dolino in domov, kar se kaže v bistveno čistejših naših gorah, predvsem pa v zavesti obiskovalcev gora o varovanju gora, narave in potrebni skrbi zanje. Zato v PZS nikakor ne zagovarjamo, da je v stenah dovoljeno vse, ampak je potrebno tudi v stenah, ki so del našega čudovitega skalnega sveta, postopati v skladu s pravili, ki veljajo za varovanje in zaščito naravnega okolja.

Planinska zveza je prav tako do sedaj že večkrat ob pričakovanih večjih navalih plezalcev v Ospu le-te prek svojih in drugih spletnih medijev opozorila na dosledno upoštevanje režima parkiranja, na strpnost, varstvo narave, prav tako pa je predlagala, da v takih primerih plezalci izberejo druga bližnja plezališča.

PZS priporoča, da se vsi, ki želijo opremljati plezalne smeri v plezališčih, udeležijo tečaja za opremljevalce športnoplezalnih smeri, ki poteka v okviru Komisije za športno plezanje PZS, in si s tem pridobijo potrebno znanje za izvajanje teh aktivnosti.

Predsednik PZS Bojan Rotovnik

Dodatne informacije: Zdenka Mihelič, predstavnica PZS za odnose z javnostmi, 041 222 358, zdenka.mihelic@pzs.si.